

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

CELJE, Kocencova ulica 2. — Tel. 190.

JESIČNICE, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

Pretrsljiva rodbinska drama v Ljubljani

Magistratni sluga Josip Jontes je davi ustrelil svojo ženo Marjeto, težko ranil hčerko Angelo in obstrelil sina Josipa

Ljubljana, 26. maja.

Po vsem mestu se je davi bliskoma raznesla vest o pretrsljivi družinski tragediji, ki se je odigrala ponoči, od 10. do 11. ure zjutraj, v Prečni ulici 2. v hiši bivše mestne zastavljavnice. Splošno znani magistratni sluga Josip Jontes, oče štirih otrok, je najbrž v duševni zmedenosti ustrelil svojo 54 letno ženo Marjeto, streljal na hčerko Angelo, ki ji je priskočila na pomoč in jo zadel v prsa, obstrelil pa tudi mlajšega sina Josipa, ki je tudi hotel materi pomagati. Po strašnem dejanju se je morilec zaklenil v stranski soseski in si skušal končati življenje. Tragedija je izzvala v mestu splošno pozornost in sočutje s težko prizadeto Jontesovo obitelji.

Jontesovi so dolga leta živeli v sreči in zadovoljstvu, toda zadnje čase se je začela domača harmonija nekoliko krhati. Vzrok so bile težke gmojne razmere, kajti kakor je kasneje pri zaslisanju izpovedal Jontes, razen njega ni nihče zaslužil ničesar. Starejša hčerka je sicer poročena, toda doma sta ostala še sinova France in Josip ter hčerka Angela. Vsi so večinoma že odrasli in zato je razumljivo, da je Jontes težko preživljal razmeroma številno rodbino. To in pa dejstvo, da je bil mlajši sin Jože nedavno radi pohajkovanja izključen iz 6. razreda realke, mu je zagrenilo življenje in v njem je dozorela strašna misel napraviti konec vsemu. To misel, ki mu je gotovo že deli časa rotila po glavi, je danes ponoči tudi izvedel.

Usodna noč

Jontesovi so bršili snoči s sprehoda domov ter nič hudega sluteč legli spat. Ob 4. zjutraj pa je Josip Jontes nenadoma vstal, segel pod blazino, kjer je imel shranjen samokres, in začel hoditi gor in dol po sobi. Žena Marjeta se je zbudila in vprašala moža: — Jože, kaj na rogoviliš?

Namesto odgovora je Jontes sprožil samokres in ustrelil na ženo, ki se je zgrudila kraj postelje. Vse to se je odigralo v temi. Strel je zbudil sina Josipa in hčerko Angelo. Oba sta naglo skočila iz postelje in hotela prikočiti materi na pomoč. Jontes pa je v očiti duševni zmedenosti naperil samokres tudi proti hčerki in sinu. Zadel je Angelo v hrbet, dočim je sin Jože naglo dvignil roko in udaril očeta po samokresu. Kroglja, namenjena njemu, je zgrešila cilj in ga samo obstrelila na roki. V kuhinji je spal starejši sin France, ki je nazlo prižgal luč in planil v sobo. Bil je priča strašnega prizora, mati in sestra sta ležali krvavi na tleh, brat se je držal za ranjeno roko. France je skočil k očetu, mu vzel samokres in ga treščil v kot pod mizo.

Jontes je stekel na stranišče in se tam zaklenil, sin Jože pa je hitel na rešilno postajo ter prošil za pomoč. Kmalu je pridrvel rešilni avto, ki je mater, hčerko in sina prepeljal v bolnico. Kmalu po prevozu, ob 5.10, je nesrečna Marjeta Jontesova, ki je bila zadeta naravnost v srce, umrla. Hčerka Angela je težko ranjena. Zadeta je v hrbet, prestreljena ima pljuča in težke notranje poškodbe. Kakor zatrjujejo domači, je oče enkrat streljal nanko, iz bolnice pa nam poročajo, da ji tičita v pljučih dve krogli. Dopoldne je bila Angela Jontesova operirana. Njeno stanje je smrtnonevarno. Ranjeni sin je bolnico kmalu zapustil.

Aretacija Josipa Jontesa

Rešilni avto, ki je v svo naglico drvel v Prečno ulico, je opazil tudi višji stražnik Putinja, ki je takoj slutil, da se je morala pripetiti huiša nesreča. Odsel je v Prečno ulico in našel tam sina Franceta, ki mu je povedal, kaj se je pravkar pripetilo. Očeta ni bilo nikjer, pač pa je povedal France, da se je zaprl v stranišče. Stražnik in France sta takoj stopila k stranišču in potrkala na vrata, češ, da naj Jontes odpre. Ta pa je lakonično odgovoril:

Počakajta malo, že vem, kaj me čaka

Stražnik je nato siloma odprl vrata, na pomoč sta mu prišla tudi okoli-

ški nadzornik France Glavič in stražnik Franc Sevshek. Ko so siloma odprli vrata, je sedel Jontes na stranišču, iz vratu mu je tekla kri in tla so bila že precej okrvavljena. Z rezilom, ki se običajno rabi za rezanje nohtov, si je prerezal vrat, toda poškodba je lažje- ga značila. Ko je zagledal stražnika, je Jontes dejal:

Zdaj me pa imate, naredite z menoj kar hočete!

Obrisali so mu kri in ga za silo obvezali, na kar se je pustil mirno odpeljati. Samokres in rezilo so stražniki vzeli s seboj. Samokres je znamke Bulldog na 6 sedemmilimetrovskih krogel. Pet krogel je bilo izstreljenih, ena je še tičala v bobenčku. Stražnik je našel še več patron in druge municije in vse vzel s seboj.

Jontes zaslišan

Jontesa so na policiji takoj zaslišali. Dejal je, da je dejanje izvršil iz obupa, ker je vsa družina razen njega brez posla, poleg tega pa mu je življenje tudi grenila zavest, da so sina Jožeta pretekli mesec izključili iz šole. Bil je popolnoma miren, skoro apatičen. Dopoldne ga je zasliševal šef kriminalnega oddelka g. Zajdel, toda Jontes v bistvu ni izpovedal ničesar novega in je samo ponovil svojo prvotno izpoved.

Tako je izpovedal pri zaslišanju nesrečni Jontes, njegov domaći pa za-triujajo, da mu je šlo premeščenje iz zastavljavnice k ekspeditu mestnega magistrata tako na živce, da je bil ves zmeden in da je tudi v zmedenosti izvršil grozno dejanje.

—X—

Toliko o pretrsljivi tragediji, ki razburja vso Ljubljano, policijsko poročilo. Vse pa tudi ugiha, kaj je mirnega, tihega in solidnega moža napotilo do tako strašnega zločina.

Jožef Jontes je bil rojen 8. februarja 1878. l. v St. Janžu na Dolenjskem, kjer je dovršil 3 razrede ljudske šole. Ko je prišel v Ljubljano, je vstopil v službo pri

električni cestni železnici, l. 1906. pa v službo mestne občine kot policijski stražnik, pozneje pa kot sluga k mestni zastavljavnici. Ko je bilo izmenjano vse osebje mestne zastavljavnice, je bil tudi Jontes premeščen v mestni ekspedit, vendar je pa on zadnji šel pred 2 mesecema zapustil zastavljavnico, kjer je bil vedno marljiv in vreden sluga.

Sam je moral s svojo malo plačo preživljati družino: ženo Marjeto, 23 let staro odraslo hčer Angelo, ki je dovršila trgovski tečaj, pa ni dobila službe, še starejšega sina Franceta, ki je trgovski pomočnik in tudi brez službe, in 18 letnega Jožeta, ki je bil meseca aprila kot repetent zaradi nerednega obiskovanja šole odстранjen iz VI. a razreda realke, a ima pravico vstopiti na drug zavod. Najstarejša hčerka Marija je pa že poročena in živi pri svojem soprogu Kugliču.

Zaradi brezposelnosti odraslih otrok je bil večkrat prepri v hiši in mož je očital svoji ženi, da je premehka z otroci in jim daje potuho. Vendar pa tudi to trenje ni privedlo do razdora, saj je Jontes še večraj z vso družino napravil izlet v okolico. Ko so se zvečer po 21. uri vrnili domov, niso sosedje v hiši slišali nikakega prepira ali nemira in tudi niso slutili nič hudega, ker so Jontesovi vedno hodili skupaj na izprehode, čeprav so fantje pripovedovali, kako oče večkrat preti, da bo napravil konec takim nezgodnim razmeram. Trezne, v njihovo moč pa nikdo ni mogel zaupati kaj takega. Vendar pa sestanovaleci zagovarjajo tudi pokojno njegovo ženo, češ, da je bila dobra in skrbna mati, ki je sicer svoje otroke nad vse ljubila, vendar pa ni zanemarjala njihove vzgoje. Jontes je pač premehak človek in ni mogel prenesti udarcev usode.

Sele zjutraj okrog 4. ure so čuli stanovalci nad Jontesovim stanovanjem nemir, ki mu pa niso pripisovali nič hudega. Strelivo niso slišali, videli so pa sina Jožeta, kako je na kolesu hitel iz hiše iskat stražnika ali klicati rešilni voz. Sele, ko so prišli trije stražniki, ki so pregovorili v stranišču zaprtega Jontesa, da je odprl, se je strašna vest raznesla po hiši. Pretreseni do dna srca pa ne sojajo, temveč le pomilujejo uboga moža, ki ga je zlomila usoda.

Macdonald o britanski politiki

Na imperijalni dan je Macdonald govoril po radiju o nalogah Anglije v kolonijah

London, 26. maja. Na imperijalni dan v soboto je imel ministri predsednik Macdonald govor, v katerem je očrtal razna razdobja razvoja britanskega imperija in vladno obliko bivših kronske kolonije, ki so postale dominion in praktično neodvisne.

Mi nismo samo razširili svojih kolonij, je izjavil Macdonald, temveč smo tudi skrbeli za kulturni in gospodarski razvoj narodov, ki niso mogli skrbeti za svojo bodočnost. Ti narodi niso bili podvrženi sistemu vladanja, ki bi jih oropal sadov civilizacije, temveč so imeli popolno svobodo kulturnega razvoja. Mi smo imeli dolžnost naprati tem narodom in smo jih varovali toliko časa, dokler so bili slabi. Ko smo varstvo opustili, nismo smeli dovoliti, da bi ti narodi zopet padli v razmere, iz katerih smo jih rešili. Prevelika naglica bi le uničila vse dobro, kar smo ustvarili. Po-puščenje naše akcije bi imelo za posledico v teh kraljih popoln triumf nazadovanja. Kljub temu pa mora ostati princip samouprave nedotakljiv.

Macdonald je nadalje poudaril veličino imperijalnih problemov ter izjavil, da je treba v resnici velike spretnosti za rešitev te težavne naloge brez škode za dobro ime angleške države v svetu. Čeprav so bile upravne in vojaške zmožnosti ljudi, ki so ustanili veliki britanski imperij velike, ne smejo biti sposobnosti onih, ki imperij vodijo in rešujejo njegove probleme, nič manjše.

Britanski imperij se lahko reši usode svojih prednikov, ki so propadli z novonastalimi razmerami, na ta način, da se prilagodi vsakokratnim novim razmeram vedno izpremenljivega sveta.

Zato mislim, je nadaljeval Macdonald, da bo igral angleški imperij v svetu še ve-

liko vlogo in bo le v dobro sveta, če bo znal angleški narod sedaj delati za bodočnost, Britanski imperij dokazuje, da se more enotnost popolnoma združiti s svobodo in z vsemi bistvi neodvisnosti. Mi smo dokazali nedvomno, da smo v stanju nuditi politično manj zrelemu narodu sodelovanje z nami po prosti in enakih pogojih.

Krvavi izgredi v Indiji

Bombay, 26. maja. Včeraj zjutraj je napadlo okrog 100 prostovoljcev solne zaloge v Vadali. Policija je aretirala 54 prostovoljcev in 47 gledalcev, ki so imeli nezakonito pridobljeno sol. V spopadu s policijo je bilo hudo ranjenih 17 oseb, med temi neki policijski naredniki.

Daršana, 26. maja. Včeraj je policija aretirala indijskega voditelja Patela, bivšega predsednika indijskega nacionalnega kongresa.

Komunistične manifestacije v Parizu

Pariz, 25. maja. AA. »Havas« poroča, da je pri večerašnjih komunističnih manifestacijah sodelovalo 7500 ljudi. Število aretiranih znaša 150, od katerih je 34 Indokitevcv in 104 inozemcev.

Silen vihar

Rim, 26. maja. V kopalisku Monte je povzročil vihar strahovito razdejanje. Ogromni valovi so pluskali preko obrambnega nasipa ter so porušili vse kabine in razne druge kopaliskne naprave. Materijalna škoda je zelo velika, človeških žrtve pa k sreči ni bilo.

Umik Heimwehra

Značilna izjava dr. Steidla — »Heimwehr« hoče ostati nadstrankarska organizacija in ne pripravljati državnega prevrata

Dunaj, 26. maja. Včerašnje zborovanje socijalističnega »Schutzbunda« v Korneuburgu je poteklo popolnoma mirno in brez vsakega najmanjšega incidenta. Nekoliko bolj viharno je bilo heimwehrovsko zborovanje v Feldkirchu, kjer se je vršila proslava 10letnice ustanovitve predarlskega Heimwehra. Na zborovanju je govoril vodja »Heimwehra« dr. Steidle, ki se je v svojem govoru dotaknil tudi naj-novejših političnih dogodkov v zvezi z ultimatom »Heimwehra« zveznemu kancelarju dr. Schöneru ter naglasil, da tega koraka nikakor ni smatrali za pripravo k državnemu prevratu, ker je »Heimwehr« hotel samo dvigniti

svoj glas v zaščito demokracije, ki jo ogrožajo marksisti. »Heimwehr« smatra, da je ogrožena gospodarska in kulturna bodočnost Avstrije, in zato ne more mirno dopustiti, da bi se razbohotil marksizem na škodo vsega naroda. »Heimwehr« tudi neče vplivati na politične stranke, ker hoče ostati nadstrankarska organizacija in smatra za svojo nalogo samo čuvanje splošnih narodnih in državnih interesov. V političnih krogih povdarjajo, da je bil govor heimwehrovskega voditelja izredno zmeren in smatrajo to za dokaz, da je »Heimwehr« opustil svoje avarturistične načrte.

Zaključek dokaznega postopanja v beograjskem procesu

Danes je bila zaslišana zadnja priča — Jutri bo začel govoriti državni tožilec, nakar bodo sledili govori zagovornikov

Beograd, 26. maja. Pred državnim sodiščem se je danes nadaljevala razprava proti zagrebškemu teroristom. Z današnjim razpravo je dokazno postopanje zaključeno in bo jutri začel govoriti državni tožilec. Na današnji razpravi je bil zaslišan ponovno zdravnik dr. Farkaš, ki ga je notranje ministristvo razrešilo službene tajnosti, tako, da je mogel izpovedati vse podrobnosti o zdravniški preiskavi obtoženega Begića. Med drugim je izpovedal, da trpi Begić na oslabelosti srca, da pa je ukrenil vse potrebno za njegovo zdravniško nego.

Branitelji so predlagali, naj bi se dr. Farkaš zaslišal še v raznih drugih zadevah, ki so mu znane, vendar pa je sodišče ta predlog odklonilo. Pri tem je prišlo do incident med odv. dr. Šutejem in predsednikom sodišča dr. Subotičem, ki mu je dr. Šutej očital, da je danes zelo nervozen. Bil

je zaradi tega po sklepu sodišča kaznovan s globo 1000 Din, ki jo mora takoj plačati.

Odvetnik dr. Bertić je nato ponovno sprožil svoj spor z urednikom »Novosti« ter zahteval od predsednika, naj poskrbi za to, da bodo listi objavljali stvarna in resnična poročila o razpravi. Predsednik je obljubil, da bo zadevo preiskal, obenem pa je pozval domače in inozemske novinarje, naj bodo v svojih poročilih stvarni.

Sledilo je nato še čitanje raznih član-kov v domačem in inozemskem tisku, ki se nanašajo na delovanje teroristične organizacije in na njene zveze z emigrantsko akcijo.

S tem je bila današnja razprava zaključena jutri pa bo govoril državni tožilec. Računamo, da bodo govori zagovornikov trajali ves teden, tako, da bo razsoda razglašena šele koncem prihodnjega tedna.

Fašistične parade

Rim, 26. maja. Vstop Italije v svetovno vojno so praznovali v vsej Italiji, v inozemstvu in v kolonijah. Na proslavah so sodelovali bivši bojevniki. Posebno veličastna je bila slovesnost v Genovi, kjer je prebivalstvo priredilo italijanskemu prestolonasledniku viharne ovacije. Prestolonaslednik se je napotil s svojo soprogo, bivšo belgijsko princezino Marijo v cerkev sv. Frančiška, kjer je opravil službo božjo kardinal Minorotti. Po končanem cerkvenem opravilu so začele trobiti vse sirene ladij v pristanišču med zvonjenjem zvonov vseh genovskih cerkev.

Milan, 26. maja. AA. Predsednik vlade Mussolini je včeraj nadaljeval svoje posete pri raznih javnih ustanovah. V vojašnici polka artiljerijske konjenice je prisostvoval predavanju zanimivih vešč. Odtod se je napotil v civilni stadion, kjer je pregledal 45 tisoč balil in avangardistov. Zvečer mu je prebivalstvo pod vodstvom milanskih fašistov priredilo na trgu »Scale« viharne ovacije. Mussolini se je z balkona občinske palače zahvalil milanskemu prebivalstvu za veličastne prizore življenja in energije, ki jim je bil priča tekom svojega bivanja v Milanu.

Milan, 26. maja. AA. Predsednik italijanske vlade je enoči odpotoval v Rim.

Rim, 26. maja. Povodom milanske proslave vstopa Italije v vojno objavlja »Agenzia Stefania« statistiko žrtve, ki jih je doprinesla Italija za zmago antante. Po tej statistiki je imela Italija v svetovni vojni 452 tisoč mrtvih, to je 11.9% vseh mobilizirancv. Invalidov, ki prejemajo od države podporo, je 458.307. Materijalna škoda znaša 18.6 milijard lir.

Obnova grške monarhije

Bukarešta, 26. maja. List »Cuventul« poroča, da je odpotoval bivši grški kralj Jurij v London, kjer bo imel z gotovimi političnimi krogi važne razgovore o obnovi grške monarhije. Baje podpirajo ta načrt francoska in angleška vlada in nekateri drugi politični faktorji. Kakor poročajo, se je monarhična ideja na Grškem zelo ojačala. Kralj Jurij je moral zapustiti Grško l. 1923, ko se je izrekel plebiscit za republiko.

Dan tragedij, nesreč in pobojev

Ljubljana, 26. maj.

Včerašnji dan je bil dan tragedij, nesreč in pobojev. Na drugem mestu poročamo o pretrsljivi rodbinski tragediji, ki se je odigrala v Prečni ulici v Ljubljani. Pripetilo se je pa tudi več smrtnih nesreč. Danes ponoči je neki kmet iz ljubljanske okolice na vozičku pripeljal mladega, približno 30 let starega nezvestnega možkega. Ranjenec je imel vso razbito lobanjo, krvave podplutbe na glavi in po životu. V bolnici je kmalu po prevozu umrl, ne da bi se zavedel. Pozneje so ugotovili, da gre za 27-letnega Stanka Čilenška iz Moravč, katerega je med pretepom nekdo udaril po glavi.

Težka nesreča se je pripetila včeraj popoldne na Gašpiskem klancu. Lovro Remec, 42-letni posestnik iz Primskega, občina Predoslje, se je včeraj popoldne okoli 3. zalezel v nasproti prihajajoči Poliakov avto iz Ljubljane. Zadolbil je tako težke poškodbe na glavi, da je nezavesten obšel. — Stanko Premrl, 18-letni delavec z Brda, je padel s kolesa in si zlomil levo ključnico.

Med postajama Hrastnik-Zidani most je danes ponoči vlak povozil neznanega človeka. Odtiral mu je levo roko, zlomil desno nogo, nesrečnejši pa je zadobil tudi težke poškodbe na glavi in po životu. Z orijentiranjem so davi ponesrečenca prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je dopoldne umrl. Njegove identitete dosedaj se niso ugotovili in tudi ni znano, ali se je nesrečnejši ponesrečil ali gre za samomor. Davi se je v Hrastnik odpeljala železniška komisija, da ugotovi podrobnosti nesreče.

Borzna poročila.

DEVIZE: Amsterdam 22.785, Berlin 13.505 —13.535 (13.52), Bruselj 788.80—791.80 (79.30), Budimpešta 9.8987, Curih 1094.4— (790.80), Budimpešta 9.8987, Curih 1094.4— (790.24), London 275.35, Newyork 56.553, Pariz 221.20—223.20 (222.20).

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Pariz 20.275, London 25.25, Newyork 517.05, Bruselj 72.15, Milan 27.095, Madrid 63.—, Amsterdam 207.875, Berlin 123.36, Dunaj 72.93, Sofija 3.745, Praga 15.33, Varšava 58.—

Iz Celja

Pameten pes.

— Pes, katerega smo prodali, je bil tako pameten, da je ločil dobrega človeka od zlega.

— Zakaj ste ga pa prodali, če je bil tako pameten.

— Ker je ogrizel tudi mene.

Selščnost.

— O čam razmišljaš?

— O ničemur.

— To ti je podobno, vedno misliš samo nase.

Stavbno gibanje v Ljubljani

Kdor le more, si sezida hišico, da pride pod lastno streho

Ljubljana, 26. maja.

Na Vrvaci kopljeje delavci ilovnata tla
za betonsko temeljno zidovje visokopriple-
ne, enonadstropne hiše, ki bo lastnina države.
Josipa Tomšiča. Imela bo ravno streho ka-
kršno vidimo na sosedni viši inž. arhitekta
Vladka Šubica. Tomšičeva hiša bo četrta
moderna zgradba na svetu nekdanje Kranjske
se stavbinske družbe. Zidarska dela je
prevzel stavbniš E. Tomažič. Z Vrtarce je
doslej že izginilo nekaj objektov rečene
družbe. Te dni podirajo zopet gospodarske
poslopje, da se napravi prostor novim hiš-
šam in vili, ki bodo v oplešavu našega
mesta.

V bližini Korytkove ulice je zrasla iz razlomnih tal hiša železniškega vlakovodnika Rafaela Stamaca. Zidovje je v grobem zgrajeno in pokrito. Sedaj se stene ometa vajo in bodo stanovanja v dveh, treh mesecih porabna. Zidarska dela so v rokah zidarskega mojstra Ivana Vizičnika. Ke imajo železničarji ugodnost po železnici, se je rabila za to hišo karlovska opeka, ki je cenejša od naše. V hiši bo kletno, visokopritlično in podstrešno stanovanje.

Na ozglu Korytkove in Močnikove ulice je skoraj dozidana domačija Rudolfa Peteljana. Zidarska dela so morala iverenati kar Čakajo tesarkega mojstra da postavi ostrešje, na kar se prične z ometavanjem sten in z drugim delom. Gradnjo je prevzel, la Zidarska zadruga. V Peteljanovi hiši bodo stanovanja v tleh, v visokem pritličju in pa pod streho. Ker stoji hiša na prodnatem svetu, bodo tudi kletni prostori suhi in dobre uporabni.

Pekovski moister Andrej Dolinar na Kette - Murnovi cesti bo povečal in moderniziral svojo obrt. Zidarski moister Ivan Vižintin mu v ta namen dela prizidek za parno pekarijo. Zidevje je domalega dograjeno. V kratkem se omeče, pobeli in lično poslika in bo poslepalo dobro služilo svoje.

V Verovškovi ulici onkraj nove šišenske cerkve so zaposleni delavci s kopanjem gručastih tal za temelj visokopriključni enonadstropni hiši, ki sta si je omislila Anton in Antonia Martinšek. Kup desak ob stavbišču že čaka, da jih porabišo za opaž betonskega temeljnega zidovja. Temelj bo hi-

Pete je odnesel

Bivši ravnatelj delniške družbe Vacuum v Budimpešti Ludvik Fischer je prodal lani v novembru vse blago iz skladišča in pobežnil z izkupičkom v znesku 500.000 pengő v Južno Ameriko. Tam so ga takoj po prihodu aretirali in odpelali v Italijo, od koder so ga hotele oblasti prepeljati v Budimpešto. V sredo ga je izročila italijanska policija jugoslovanskim orožnikom, ki naj bi ga odvedli na madžarsko mejo in izročili madžarskim oblastem. Na jugoslovensko-madžarski obmejni postaji Kotoru se je na Fischerju posretilo pobežniti iz vagona. S seboj je vzel tudi kovčec, v katerem je bilo okrog 40.000 pengő in ki bi moral biti izročen madžarskim oblastem kot corups delicti.

Preiskava je pokazala, da je orožnik, ki je Fischerja spremljal, na jugoslovenski meji prešljal znak za odhod vlakla in tako se je Fischer peljal čez mejo sam. Ko so prišli madžarski obmejni organi pregledovat potne liste, jim je izročil potni list, katerega so vidirali in mu ga vrnili, kajti potnih listov na ime Fischer vidirajo mnogo. Madžarski detektiv, ki na bi prevzel Fischerja od jugoslovenskih orožnikov, so zaman iskali eskorto in mislili so, da pripeljejo defraudanta s prihodnjim vlakom. Šele ko so se iz Budimpešte informirali, kaj je z bivšim ravnateljem delniške družbe Vacuum, so detektivji zvedeli resnico. Zadeva pa najbrž ni tako enostavna, kakor jo hočejo naslikati madžarske oblasti. Najbrž se je Fischer ponovi z orožnikom dotle in pobežnil z njegovo vednostjo.

Zaljubljena požigalka

Lani v juliju je nastal požar v vasi Chandon blizu mesta Chambers na posestvu Ferdinanda Martina. Požar je uničil hišo 11 gospodarskih poslopij. Prizadele so bili tudi sosedji. Škoda je znašala 250.000 frankov. Ogenj je bil vedno povodnjen, oblasti pa niso mogle ugotoviti, kdo je zažgal. Sele takojšnje je opozorilo oblasti na požar. Dva dni po požaru je bilo strganjo ponoči z občinske deske obvestilo poroki pogorelečevega sina z Marijo Laissusovo. Odtrgano oznanilo je bilo poslano pogorelečevemu sinu z anonimnim pismom. Tudi drugo in tretje oznanilo je bilo ponoči z občinske deske strgano. V noči pred poroko so pa kasneje domačinu Evgeniju Chavouler, ko je kidala gnoj po cesti, koder ni se moral pomikati zjutraj svatovski prevod sina posestnika Martina. Aretrali so jo in zaslišali. Po kratkem obsoavljanju je priznala, da je strgala oznanilo z občinske deske in da je poskušala

hišo posestnika, katerega sin se je nameraval poročiti.

Ko so jo vprašali, zakaj je to storila, je odgovorila, da je bila strastno zaljubljena v posestnikovega sina in da je iz dna duše sovražila njegovo nevesto. Ker si ni znala pomagati drugače, je zanetla požar, trzala poročna ognjanila z občinske deske in kldala gnoj po poti, po kateri bi se moral pomikati svatovski sprevod. Zdravilniki so izjavili, da je zaljubljena požigalka v polni meri odgovorna za svoje dejanje. Požigalka je prišla pred poroto in obsodena je bila na 5 let težke ječe.

Schober brez krožnika

Avstrijski zvezni kancelar Schober se je mudil nedavno v Parizu, kjer se je pogajal s francoskimi finančniki glede posojila Avstriji. Francosko zunanje ministrstvo je priredilo visokemu gostu na čast banket, na katerem je ostal Schober brez krožnika.

Mize so bile svečano pozvane in za odlične goste je pripravilo ministrstvo posodo iz najfinišnega sevreskega porcelana. Vsak krožnik in vsaka skleda je bila umetnina zase. Krožniki so bili okrašeni s slikami starih francoskih gradov. Naključje je pa hotelo, da so postavili pred sedež kancelarja Schobra krožnik, na katerem je bil naslikan saintgermainski grad, kjer je bila sklenjena mirovna pogodba, na-najšačo se na Avstrijo. V zadnjem trenutku, ko so gostje že zavzemali svoja mesta za mizo, je opazil čudno naključje ataše zunanjega ministrstva, kateremu je bilo poverjeno nadzorstvo nad banketom. V trdnem prepričanju, da bi napravila slika saintgermainskega gradu na avstrijskega kancelarja mučen vtis, je naročil, da so krožnik zamenjali. V istem hipu je sedel kancelar za mizo in opazil, da imajo krožnike vsi, samo on je brez njega. Krožnik so mu takoj prinesli in banket se je kljub malemu incidentu nemoteno pričel.

Pameten pes.

— Pes, katerega smo prodali, je bil tako pameten, da je ločil dobrega človeka od zlega.

— Zakaj ste ga pa prodali, če je bil tako pameten.

— Ker je ogrizel tudi mene.

Selščnost.

— O čam razmišljaš?

— O ničemur.

— To ti je podobno, vedno misliš samo nase.

Augustin Mahr:

Krog zločinov

Roman

Za hip so se profesorjevi gospodini oči nekam čudno zaiskrile, toda Molly je bila preveč razburjena, da bi to opazila. Profesorjeva gospodinja je napešala pogovor drugam in začela naštevati dolžnosti, ki so čakale Molly v novi službi.

— Profesor Caspian je čudak, velik čudak, gospodična Langtonova. Služim pri njem že nad dvajset let in poznam ga dobro. Genij z vsemi napakami genija. S tem hočem reči, da pri njem nikoli ne veste, na čem ste. Če mu šine v glavo nova ideja, dela v laboratoriju noč in dan če treba ves teden. Nikar ne mislite, da bo vaše delo lahko, gospodična Langtonova. Najbolje bo, če pridete mesec dni na poskušnjo. Ste zadovoljni s tem?

— Imenitno, — se je zasmejala Molly. — Srečo imam na res. Kako neki je zvedel profesor Caspian zame?

Profesorjeva gospodinja je zmajala z glavno.

— Od neke agencije, če se ne motim. Ali bi hoteli nastopiti službo že danes? Če ste pripravljeni, počakam, da pospravite svoje stvari. Sicer pa lahko pošlite po nje pozneje.

Ta predlog je Molly prijetno presenetil. Nastopiti službo že danes? Čim prej pride iz te hiše, tem bolje bo. Najti mora pretvezo, zakaj ne more povedati gospodini svojega bodočega naslova. Nastopiti službo danes?

— Seveda, z veseljem, — je odgovorila Molly vsa srečna. — Takoj se pripravim na pot.

Ko so se zapirala za njo vrata, se je profesorjeva gospodinja nasmehnila. Stopila je k oknu in stala nekaj časa pri njem.

Po drugi strani ulice je prihajal čokot mož. Na robu čeljusti je imel tenko brazgotino. Ko je šel mimo hiše, je profesorjeva gospodinja odgnila zaveso in pritrdila robec na usta.

Srepe, bistrice neznančeve oči so opazile to kretanje in že je pospešil korake. Kmalu je izginil.

»Hodite sem samo čez dan«

— Prepričana sem, da boste zadovoljni s profesorjem Caspianom, — je dejala Torranceeva, ko sta že sedeli v avtomobilu. — Pomnite pa, da mu morate izpolniti vsako željo. V hiši ima posebne prostore in razen mene, ki pospravljam, ne sme nihče stopiti tja. Pravi, da se s tem premetavajo njegovi papirji. Mislim torej, da vam bo to svarilo dobrodošlo.

Dom profesorja Caspiana je bil mračen in potisnjen v kot Lauriston Square. Pred njim je stalo nekaj dreves, na obeh straneh pa visok vrtni zid. Ko je na vstopila, je Molly opazila, da je razkošno opremljen s težkimi zavesami in da so vse stene obite s temnim lesom. Profesorja Caspiana ni bilo videti nikjer in gospodinja je odvedla Molly v drugo nadstropje.

Nji namenjeni sobi sta bili v drugem nadstropju. Bila je prav za prav samo ena velika soba s pripadajočo štirinoglasto predstobico s pisalnimi strojem, knjigami, slovarji in arhivi. Okrog peči so stali udobni naslanjači.

— Večinoma se boste mudili tu, — je dejala profesorjeva gospodinja. — Opozarjam vas, da ne smete z doma, kadar bi se vam zahotelo, kajti dokler je profesor doma, zahteva, da je tamjaka vedno pri rokah. Toda prepustite to meni, bom že poskrbela, da pojdeva večasi skupaj v gledališče ali na izprehod in da dobiva vstopnice brezplačno, — je pripomnila smeje. — Oh, da, v tem pogledu je profesor zelo dober. Upam, da boste tu srečni, gospodična Langtonova.

Smeje se je obrnila profesorjeva gospodinja k vratom in se ustavila.

— Izvolite ostati v svoji sobi, dokler vas profesor ne pokliče. Jed vam bom prinašali sem.

Molly je sedla v najbližji naslanjač in si globoko oddahnila. V čudno, presneto čudno domačijo jo je bila zanesla usoda. Toda mudila ji je zavetja ter jo varovala policije in moža, katerega se je hala in katerega je v dno duše sovražila, namreč Johna Warnerja.

Preživela je prijetno dan s knjigo v roki; z obedom in čajem, katrega ji je prinesel sluga mrkega, žoltga obraza. In zvečer, ko se je utrujena zleknila v naslanjač, je kmalu sladko zaspala.

Prebudil jo je pojoč moški glas. V sobi je bila tema in čim je prestrašeno zakričala, je nekdo prižgal luč.

— Križ božji! — je vzkliknil mlad mož vitke postave, svetlih las in prijaznih modrih oči. — Niti sanjalo se mi ni, da je kdo tu. Od kod je pa vas prineslo?

— Radovedno se ogledoval Molly, ko mu je povedala, kako se piše in da je nova tajnica profesorja Caspiana.

— Zares? Jaz sem pa njegov asistent. Upam, da mi ne boste zamerili, da stojim pred vami v tej maskeradni obleki.

Pokazal je smeje na svoj ponošeni delovni plašč in nadaljeval:

— Bentley se pišem. George Bentley. Delal sem do večera, ukvarjal sem se z novim eksperimentom. Prišel sem v to sobo po naslov svojega znanca — vem, da mora biti tu nekje v kotu »Adresar«. Oprostite, da sem vstopil tako nepričakovano, da ste se me ustrašili. Kako vam ugaja naš stan?

— Saj ga še nisem videla, — je odgovorila Molly.

George Bentley se je zasmeljal.

— Ne smete se čuditi, če ga še teden dni ne boste videli. Tak je pač ta naš profesor. Rad bi pa vedel, kako dolgo ostanete tu. To je prečudna domačija.

Molly je počasi priklimala.

— Tudi meni se zdi čudna. Toda... toda veselilo bi me, če bi mi polasnili... — Pojasnil! — George je namršil obrvi. — Saj niste samo vi, ki bi radi vedeli kaj več o profesorju. — Obrnil se je in tiho zaklenil vrata. — Nočem vas begati, gospodična Langtonova, toda priznati moram, da pod tole streho nikakor ne spadate. Tu se dogajajo reči, da... da... Oh, nič, česar bi se mogli dotakniti. Morda je nekaj, kar visi v zraku. Da ne pozabim, saj ne boste stanovali v tej hiši, kajne da ne?

— Bom. Tako je bilo dogovorjeno. George si je grizel ustnice.

— Prekličite to obljubo, če morete, — je zašepetal. — Hodite sem samo čez dan. Zidite se mi dobro deklet, prijateljsko vam svetujem. Jaz sem tu samo zavoljo zelo važne zadeve. Zda pa moram nazaj. — je nadaljeval in se obrnil k vratom. — Ne bilo bi jim prav, če bi opazili, da sem bil tu. Morda se pomeniva pozneje in povem vam kaj več o... —

Tiho je odprl vrata, nastavljal je uho na nje in se obrnil k Molly, rekoč:

— Zda pa zbogom!

Za hip so se njegove oči nasmehnila, potem je pa odšel.

Njegove besede so čudovito močno učinkovale na dekličine misli. »Hodite sem samo čez dan.« Kaj se je skrivalo za tem svarilom? Profesorjeva gospodinja ni prav nič tajila, da je njen gospodar velik čudak. Ni pa povedala, da v njegovi hiši ni vse v redu.

In vendar George Bentley, mladenič visoke, krepke postave, jasnih oči in sveže polti ni bil med onimi, ki radi fantazirajo. Govoril je z njo zaupno in Molly je sklenila spregovoriti s profesorjevo gospodinjino, seveda ne da bi izdala mladega asistenta.

Ženska univerza v Ameriki

Kako se pripravljajo mlade Američanke na praktično življenje

Znani moderni francoski romanopisec Andre Maurois je potoval nedavno v študijske svrhe po Ameriki. Zda priobčujoje pariški listi njegove duhovite potopise, ki se bistveno razlikujejo od običajnih suhoparnih potopisov. Eno svojih izredno zanimivih črtic je posvetil Maurois ženski univerzi v državi Massachusetts, zavodu ge Smithove, ki se po krivici imenuje mesto žensk. Mauroisovo popisovanje je bolj lirčno izražanje vtisov in presenečenja, ki ga je čakalo povsod, nego stvarno informativno pripovedovanje. Kdor čita to črtico, dobi vtis, da je omenjeni zavod znanstvena ustanova samo v ameriškem smislu, to se pravi bolj zabavno in sportno žensko društvo.

To žensko univerzo je ustanovila bogata priletna Američanka Smithova, ki je umrla pred 60 leti in zapustila v ta namen 300.000 dolarjev. Očitno je bila miena dobrodelnost zelo nalezljiva, kajti Smithova je čutila potrebo nekakega opravičila. V oporoki namreč pravi, da namen njene ustanove ni ta, da bi postale ženske manj ženske, temveč nasprotno, da bi se ženski duh čim bolj razvil in da bi postale ženske koristni člani človeške družbe. Za ameriške razmere je značilno, da ima ženska univerza dolžnost sistematično študirati sveto pismo, da pa ne sme dajati prednosti nobeni veri.

Univerza obstoji iz cele vrste mladih, ljubkih hišic, skritih med drevjem, v katerih stanujejo študentke skupno po 12 do 18. Dekleta hodijo od hišice do hišice gologlave in s cigaretami v ustih. Mnoge se vozijo tudi s kolesom. Maurois piše, da je imel zelo čuden vtis, ko je pomislil, da se mudi med samimi ženskami. Zdelo se mu je, da je, če bi bil, pomotoma zašel ob nepravem času v uli. Mnoge študentke govore francosko. Na univerzi je namreč že od nekdaj navada, da pošljejo vsako leto del slušateljic tretjega letnika v Francijo, kjer poslušajo na Sorbonni predavanja o zgodovini francoske kulture. Rezultati so haie izborni. Ameriške študentke so se zelo čudile, da v Franciji toliko delajo in da so Francozinje njihove starosti tako resne. Francozinje študirajo zelo mnogo, potem so pa le slabo plačane tajnice.

Sedeč popoldne pri čaju med samimi mladimi dekleti je vprašal francoski pisatelj svoji sosedi, kako si mislita urediti življenje po končanih študijah. Ena je odgovorila, da hoče postati novinarica, druga pa vrtna arhitektka. In takoj sta se mu obe ponudili, da mu

pokažeta kmečko hišo z vrtom, ki jo je uredila študentka lastnoročno. Dekleta se uče komponirati gredice od nosno rože tako, da so barve sestavljene harmonično, rastline pa saditi tako, da je vrt neprestano v cvetju. Francoskemu pisatelju so profesorice zadrževale, da so mlade Američanke zelo nadarjene in da imajo več fantazije, nego evropska dekleta. Delati pa nočejo mnogo. Izobrazba gre za tem, da poznajo svojo stroko temeljito. En roman Anatola Francea študirajo celo leto. V dramatični literaturi se pečajo z deli Dumas ml. Moderna literatura bo pa rabila še dolgo, predno pride za Ocean. Francoski pisatelj je imel na ženski univerzi predavanje in ko se je pozno zvečer vračal, je srečal več slušateljic s cigaretami v ustih. Vračale so se iz univerzitetne zvezdarne.

Drugi dan so mu pokazale telovadnico. Bila je baš ura plesa. 50 deklet v kratkih tunikah je posnemalo metanje in prestrezanje rož. Potem so šle v plavalnico, kjer so se učile pod vodstvom mlade učiteljice v kopalnih oblekah potapljanja. Ta čas so druge slušateljice po jezeru veslale v štirih velikih čolnih.

NOGAVICE
KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, najlepše

V trgovini.

— Gospa, tu imamo žemper iz zjamčeno čiste volne.

— Na listku je pa zapisano, da je iz bombaževine.

— Da, toda s tem smo hoteli samo odgnati mole.

V restavraciji.

— Gospod plačliti, danes imam s seboj samo 20 Din. Kaj bi mi torej svetovali za obed?

— Svetoval bi vam, da se napotite drugam.

Žrebanje razredne loterije

Dne 22. maja so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 4.000 št. 47.450, 68.784.

Din 2.000 št. 16.047, 57.335, 84.172, 87.906.

Din 500 št. 8.054, 8.077, 8.085, 8.098, 8.099, 9.743, 9.753, 9.785, 9.789, 13.853, 13.899, 16.081, 17.902, 17.924, 17.954, 17.969, 19.166, 19.189, 27.751, 27.779, 27.789, 29.208, 29.221, 29.241, 29.250, 29.263, 29.297, 34.160, 35.378, 36.641, 37.724, 37.725, 38.104, 38.126, 38.131, 38.166, 39.561, 39.578, 42.960, 44.101, 44.117, 46.614, 46.629, 46.656, 46.683, 47.409, 47.442, 47.466, 47.469, 47.487, 48.320, 48.385, 49.401, 49.416, 49.457, 49.480, 56.002, 56.003, 56.016, 56.074, 57.319, 57.348, 57.371, 59.563, 59.585, 66.429, 67.513, 67.539, 67.542, 67.561, 68.768, 68.773, 69.143, 69.429, 72.083, 73.760, 73.984, 73.997, 75.018, 75.026, 75.047, 75.060, 75.096, 75.142, 75.175, 76.645, 77.225, 77.230, 77.260, 77.290, 77.335, 77.356, 77.381, 77.382, 77.394, 78.021, 78.046, 78.057, 82.471, 84.177, 86.947, 86.962, 87.203, 87.206, 87.212, 87.225, 87.232, 87.235, 87.946, 88.000, 89.119, 89.130, 91.341, 96.640, 96.675, 96.684, 96.863, 98.124, 98.938, 98.994.

Do 2. junija bodo izžrebani še naslednji večji dobitki:

2 Premije po Din 1.200.000.—	30 premij po Din 10.00.—
2 » » » 500.000.—	490 » » » 2.000.—
2 » » » 40.000.—	60 » » » 4.000.—
8 » » » 30.000.—	24.394 » » » 500.—
16 » » » 20.000.—	

Onim, ki so bile srečke izžrebane za mal dobiček, bomo izžrebane srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. To pa le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na zalogi. Izžrebane srečke nam je takoj vposlati.

Zadrúžna hranilnica Ljubljana Sv. Petra cesta 19.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

v oblekah in površinskih najcenejši!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo — Najmanjši oglaš Dm 5.—

Železen štedilnik

ugodno prodam. Ogleda se lahko vsak čas Hradskega vas 38. 1676

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo, za stavbe ima stalno v zalozbi Lirija, dr. z o. z., Ljubljana — Dunajska c. 46, telefon šte 2820. 47/7

Na birmo

ostanejo najlepši spomin: ure, zlatnina, katero kupite najcenejše pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9. 1643

Likanje moške ali ženske obleke 18.— Din

Moško damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova. Wallot Express, Ljubljana, Stari trg 19. Na likanje se lahko počaka, posebna čakalnica. Pri večjem naročilu se pošlje po obleko tudi izven Ljubljane. 1605

Železno zobčasto kolo

(Komprad) rabljeno, toda dobro ohranjeno, dve ali večdelno s cca. 250 cm premera, kupim. Ponudbe z navedbo cene na tovarno parketov in lesne volne Sv. Peter v Savinjski dolini. 1673

Enonadstropno hišo

na prometnem kraju — ne daleč od Zagreba prodam. Hiša je dobro zgrajena še pred vojno, z velikim vrtom in dvoriščem. V hiši je gostilna, mesarija, sobe parketirane, velik hlev, vodovod, elektrika, kanalizacija, klet in druga gospodarska poslopja. Napredaj radi odpotovanja zelo ugodno. Pojasniti daje Franjo Brinc, Rajhenburg. 1674

Čudežni balzam

Hvala Vam in Vaši velikovredni iznajdbi. Rešil sem se zastaranih kurjih oces z Vašim Radio Balzomom. Mislim, da ni leka proti tej nadlogi. Tu v južnih krajih se sploh ne dobi takega sredstva, kar se hvala Bogu v Sloveniji najde. Hvala Vam! Medvešek Ludvik, žand. kaplar, Kovanci, Djevdjelija, Južna Srbija.

Rešite se tudi Vi kurjih oces, bradavic, trde kože itd. z Radio Balzomom. Lonček 10 Din (predplačilo) ali 18 Din na povzetje.

Pošljite: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10 a. Velesejem: paviljon H 216.

Makulturni papir

leži à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Za birmo

najlepša in najcenejša darila dobite le pri trvdki

A. FUCHS

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Novosti

strojev in orodja za vse obdelovanje lesa

Hch. WEISS, Wien X., Laxenburgerstrasse 75

Ljubljanski jubilejni velesejem, koja F 95—97.

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH VOZÍČKOV

od priprostega do najfinjšega tipa. Ceniki tranko. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozíčkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Brez posebnega naznanila.

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni svet

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je gospodična

Ana Lassnik

posestnica

dne 24. t. m. ob 3/4 na 5. uro popoldne, po daljši težki bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 26. maja 1930 ob 5. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. maja 1930.

ŽALUJOČI OSTALI.

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestn. trg 15

prporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Za birmo

ure, zlatnina in srebrnina s popustom 15 % pri

Ivan Pakiz

Ljubljana, Pred Školijo 15.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

Za birmo

ure, zlatnina in srebrnina s popustom 15 % pri

Ivan Pakiz

Ljubljana, Pred Školijo 15.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.